Il-qorti ta' liema pajjiż hija responsabbli?

Awstrija

1 Fejn għandi nippreżenta rikors: quddiem qorti ċivili ordinarja jew quddiem qorti speċjalizzata (pereżempju qorti industrijali)?

F’kawżi ċivili, il-ġurisdizzjoni bħala regola tiġi eżerċitata fl-ewwel istanza mill-Qrati Distrettwali (Bezirksgerichten) u l-Qrati Reġjonali (Landesgerichten). Barra Vjenna, il-Qrati Distrettwali u l-Qrati Reġjonali jiddeċiedu wkoll f’każijiet kummerċjali, il-qrati reġjonali jiddeċiedu wkoll f’każijiet li jinvolvu kwistjonijiet ta’ xogħol u kwistjonijiet soċjali. Vjenna biss għandha Qorti Distrettwali indipendenti għall-kwistjonijiet kummerċjali (Bezirksgericht für Handelssachen), Qorti Kummerċjali indipendenti (Handelsgericht) u Qorti tax-Xogħol u Soċjali indipendenti (Arbeits- und Sozialgericht).

Għall-finijiet tad-definizzjoni tal-ġurisdizzjoni tal-Qrati Distrettwali u Reġjonali u tal-Qrati li jaġixxu fi kwistjonijiet kummerċjali, tax-xogħol u soċjali, qed issir referenza għan-nota ta’ spjegazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati.

2 Meta l-qrati ċivili ordinarji jkollhom il-ġuriżdizzjoni (jiġifieri jkunu l-qrati responsabbli għal każijiet bħal dawn) kif nista’ nkun naf f’liema qorti għandi nagħmel ir-rikors?

2.1 Issir distinzjoni bejn il-qrati ċivili ordinarji inferjuri u superjuri (pereżempju qrati distrettwali bħala qrati inferjuri u qrati reġjonali bħala qrati superjuri) u jekk issir, liema qorti tkun kompetenti biex tisma’ l-każ tiegħi?

Id-delimitazzjoni tal-kompetenzi hija, fil-prinċipju, ibbażata fuq in-natura tat-tilwima (responsabbiltà proprja), għall-materji kollha mhux attribwiti lill-Qrati Distrettwali jew lill-Qrati Reġjonali, fuq il-bażi tal-valur tal-kwistjoni (kompetenza skont il-valur tal-litiġju). Il-kompetenza skont l-oġġett dejjem tieħu preċedenza fuq il-kompetenza skont il-valur.

Il-qrati distrettwali huma responsabbli għall-maġġoranza tat-tilwim dwar il-liġi tal-familja jew dwar il-lokazzjoni, waqt li l-qrati reġjonali għal tilwim li jirrigwarda l-Att dwar ir-Responsabbiltà Nukleari, l-Att dwar ir-Responsabbiltà Ċivili, l-Att dwar il-Protezzjoni tad-*Data*, il-kompetizzjoni u t-tilwim dwar id-drittijiet tal-awtur. Il-kompetenza tal-qrati distrettwali tiġi eżerċitata f’kawżi li fihom il-valur fit-tilwima jasal sa 15,000 EUR, u l-qrati reġjonali għandhom ġurisdizzjoni f’kawżi li fihom il-valur fit-tilwima huwa ’l fuq minn 15,000 EUR.

2.2 Ġuriżdizzjoni territorjali (liema qorti tkun kompetenti biex tisma' l-każ tiegħi, il-qorti tal-belt A jew dik tal-belt B?)

2.2.1 Ir-regola bażika tal-ġuriżdizzjoni territorjali

Kulħadd għandu ġurisdizzjoni ġenerali bbażata fuq ir-relazzjoni personali tiegħu bejnu u bejn qorti distrettwali. Fil-prinċipju, ir-rikorsi jridu jitressqu fil-qorti ordinarja ta’ ġurisdizzjoni tal-konvenut. Il-qorti ordinarja ta’ ġurisdizzjoni ta’ persuna fiżika normalment tkun stabbilita fid-domiċilju legali jew ir-residenza abitwali tagħha; persuna jista’ jkollha wkoll iktar minn qorti kompetenti waħda. Il-qorti kompetenti ta’ persuna ġuridika, fil-parti l-kbira, tiddependi fuq is-sede tagħha.

2.2.2 Eċċezzjonijiet għar-regola bażika

2.2.2.1 Meta nkun nista’ nagħżel bejn il-qorti fil-post fejn jgħix l-intimat (il-qorti li tiġi ddeterminata skont l-applikazzjoni tar-regola bażika) u qorti oħra?

F’xi każijiet, il-kawżi jistgħu jsiru mhux biss f’post ordinarju ta’ ġurisdizzjoni tal-konvenut iżda wkoll, alternattivament, f’qorti oħra tal-għażla tiegħu jew qrati elettorali oħra. Għall-proċedimenti ċivili biss, il-liġi Awstrijaka dwar il-ġurisdizzjoni tirrikonoxxi aktar minn għoxrin qorti elettorali differenti għal obbligazzjonijiet kuntrattwali u mhux kuntrattwali, f’sitwazzjonijiet differenti, u bosta talbiet taħt il-liġi dwar il-proprjetà legali u qrati elettorali oħra għall-finijiet ta’ tip proċedurali. Pereżempju, tista’ tkun il-qorti ta’ ġurisdizzjoni tal-post ta’ eżekuzzjoni, jew tal-post imsemmi fuq fattura, il-qorti tal-post fejn huwa allokat is-suġġett tat-tilwima, il-ġurisdizzjoni tal-post fejn sar id-dannu, jew il-qorti li fiha tkun saret il-kontrotalba; ir-regoli tal-qrati ta’ ġurisdizzjoni jistgħu jvarjaw b’mod konsiderevoli meta mqabbla ma’ dawk li jaqgħu taħt il-liġi Ewropea jew il-liġi nazzjonali ta’ Stati Membri oħra.

Pereżempju, il-liġi Awstrijaka tipprevedi l-qrati ta’ ġurisdizzjoni li ġejjin għat-talbiet segwenti:

Għal talbiet kuntrattwali (ħlief għal talbiet marbuta ma’ kuntratti ta’ impjieg): Kawżi biex tiġi stabbilita l-eżistenza jew le ta’ kuntratt, kawżi li jkunu qed ifittxu l-eżekuzzjoni jew it-tħassir ta’ kuntratt, talbiet għall-kumpens tad-danni, għan-nuqqas ta’ eżekuzzjoni jew eżekuzzjoni mhux xierqa ta’ kuntratt jistgħu jitressqu quddiem il-qorti tal-post fejn, skont ftehim bejn il-partijiet, il-konvenut irid jesegwixxi l-kuntratt (il-Qorti tal-post tal-eżekuzzjoni). Il-ftehim irid ikollu evidenza dokumentata.

Għal talbiet ta’ manutenzjoni: ara d-dokument dwar it-“Talbiet għall-Manteniment - L-Awstrija”.

Għat-talbiet għad-danni: Tilwim relatat ma’ kumpens għad-dannu għal mewt jew korrimenti ta’ persuna waħda jew aktar, jew ċaħda tal-libertà falza, jew ħsara għal proprjetà tanġibbli, jista’ jitressaq ukoll quddiem il-qorti li fil-ġurisdizzjoni tagħha tkun saret l-imġiba li kkawżat it-telf jew id-dannu (il-post fejn sar id-dannu). Barra minn hekk, talbiet għal kumpens għal reati kriminali jistgħu jiġu ppreżentati wkoll fil-kuntest tal-proċedimenti kriminali miġjuba kontra l-awtur tar-reat.

Għal kawżi jew talbiet għal divorzju: ara d-dokument intitolat “Id-Divorzju - l-Awstrija”.

Għal applikazzjonijiet għal trasferiment ta’ kustodja: ara “Ir-responsabbiltà tal-ġenituri — l-Awstrija”.

2.2.2.2 Meta jkun meħtieġ li nagħżel qorti differenti minn dik fil-post fejn jgħix l-intimat (il-qorti ddeterminata skont l-applikazzjoni tar-regola bażika)?

F’xi każijiet, teżisti qorti ta’ ġurisdizzjoni partikolari li fiha trid tiġi ppreżentata kawża, li teskludi kemm il-qorti ordinarja ta’ ġurisdizzjoni, kif ukoll il-qorti elettorali. Tali qorti tissejjaħ “post esklużiv ta’ ġurisdizzjoni”, fejn tali ġurisdizzjoni esklużiva ma tkunx tista’ tiġi derogata lanqas bi ftehim bejn il-partijiet, u għalhekk tissejjaħ ġurisdizzjoni koerċittiva. Il-ġurisdizzjoni esklużiva teżisti prinċipalment, iżda mhux biss, fid-dritt matrimonjali jew tal-familja. Eżempji ta’ postijiet ta’ ġurisdizzjoni esklużiva huma l-qrati ta’ ġurisdizzjoni għat-tilwim bejn il-konjuġi jew bejn is-sħab reġistrati jew kwistjonijiet dwar wirt, u għal tilwim li jirriżulta minn bonds parzjali jew tilwim li jirriżulta mir-relazzjoni ta’ assoċjazzjoni; ir-regoli tal-qrati ta’ ġurisdizzjoni jistgħu jvarjaw b’mod konsiderevoli meta mqabbla ma’ dawk li jaqgħu taħt il-liġi Ewropea jew il-liġi nazzjonali ta’ Stati Membri oħra.

2.2.2.3 Il-partijiet jistgħu jagħtu l-ġuriżdizzjoni lil qorti li altrimenti ma tkunx kompetenti?

Fin-nuqqas ta’ ġurisdizzjoni koerċittiva (ara l-punt 2.2.2.2 iktar’ il fuq), il-partijiet jistgħu wkoll, bi ftehim komuni, jippreżentaw it-tilwima quddiem qorti waħda jew iktar tal-ewwel istanza, f’postijiet (qrati) speċifikati jew jeskludu qrati li b’mod ieħor kien ikollhom il-ġurisdizzjoni. Il-ftehim irid jirreferi jew għal tilwim legali speċifiku jew għal tilwim li jirriżulta minn tilwim legali jew relazzjoni legali partikolari. Ma hemm l-ebda rekwiżit formali għall-konklużjoni tal-ftehim dwar il-ġurisdizzjoni, iżda jrid ikun possibbli li l-ftehim jiġi pruvat b’evidenza dokumentata f’każ li jiġi kkontestat matul il-proċedimenti.

Il-partijiet jistgħu għalhekk jimmodifikaw il-kompetenza legali (abbażi tas-suġġett jew il-lokalità). Tali ftehim ta' responsabbiltà huwa permess qabel jibdew il-proċedimenti, jew fil-bidu tal-proċedimenti. Meta qorti tal-ewwel istanza jkollha ġurisdizzjoni abbażi tal-valur tat-tilwima, jista' jsir trasferiment tal-ġurisdizzjoni tas-suġġett mill-Qorti tal-Ewwel Istanza għall-Qorti Distrettwali, kif ukoll bejn il-ġurisdizzjoni ordinarja u l-qrati kummerċjali.

Huwa possibbli li l-ġurisdizzjoni lokali tinbidel jekk ma tkunx espliċitament eskluża; jekk bidla ta' kompetenza tiġi ddikjarata inammissibbli, irid ikun hemm soluzzjoni legali obbligatorja. Pereżempju, il-ġurisdizzjoni territorjali mhijiex permessa, jew permessa biss sa ċertu punt, fejn il-ġurisdizzjoni hi determinata skont it-Taqsima 14 tal-Att dwar il-Protezzjoni tal-Konsumatur (KSchG), it-Taqsima 83a jew 83b tar-Regoli dwar il-Ġurisdizzjoni (JN), it-Taqsima 532 tal-Kodiċi tal-Proċedura Ċivili (ZPO), it-Taqsima 9 tal-Att dwar ix-Xogħol u l-Qrati Soċjali (ASGG), it-Taqsima 51 tar-Regolamenti dwar il-Kumpens tal-Introjtu (EO) jew it-Taqsima 253 tal-Kodiċi dwar il-Falliment (IO).

3 Meta l-ġuriżdizzjoni tkun tal-qrati speċjalizzati, kif nagħmel biex inkun naf quddiem liema qorti għandi nippreżenta r-rikors?

Vjenna biss għandha qrati speċjali għal kwistjonijiet kummerċjali jiġifieri l-Qorti Distrettwali għal Kwistjonijiet Kummerċjali, (il-Qorti Kummerċjali ta' Vjenna) u qorti ċivili speċjalizzata għal kawżi li jinvolvu l-Impjiegi u s-Sigurtà Soċjali (il-Qorti Soċjali u tax-Xogħol ta' Vienna). Fl-oqsma l-oħrajn kollha, il-kwistjonijiet kummerċjali, tal-impjiegi u dawk li jinvolvu s-sigurtà soċjali jiġu ttrattati fil-qrati ġenerali. Ir-regoli dwar il-ġurisdizzjoni territorjali fi kwistjonijiet kummerċjali u kwistjonijiet li jinvolvu l-liġi marbuta max-xogħol u s-sigurtà soċjali huma ġeneralment segwiti mill-proċedura ċivili ġenerali.

L-aħħar aġġornament: 05/06/2023

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NĠE rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidhirx fit-traduzzjonijiet. La l-NĠE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.